

תפילת אם יהודייה המטפלת בביתה - בימים נוראים

כשנולד לנו הילד השני, ואשתי הוכרחה להישאר ביום כיפור בבית, היא הרגישה רע עם עצמה. 'להתפלל בבית? בלי 'המלך'..? בלי 'ונתנה תוקף'? בלי האווירה והעוצמות שיש בבית הכנסת..? בלי 'השם מלך השם ימלוך' וקול הילדים המתקוק שמלווה את המבוגרים? היא לא השלימה עם המצב מבחינה רגשית.

וזו הרגשה שעוברת על נשים רבות שמטופלות בילדים קטנים, הרגשה שהם לא באמת לוקחות חלק בתפילות הימים הנוראים, ולא חשות את יום הדין בראש השנה, או את יום המחילה ביום כיפור. אמנם בין המוצץ לחיתול הם מצליחות לעמוד בתפילה, אבל ההרגשה היא שאין להשוות בין תפילה חרישית בצד הסלון, לתפילה בבית כנסת כשקול השליח ציבור רועם ומסתלסל "המלך" והקהל בטון אחיד מנגן לעומתו.. שאין להשוות בין זעקת 'ונתנה תוקף' של ציבור מתפללים גדול, ללחשה של אישה "בודדה" בביתה. שאין מה להשוות בין פיזום אימהי בבית, לניגונים מרוממים שמתנגנים בפיות הציבור והחזן.. ניגונים שהם גדלו עליהם בילדותם והורגלו בהם עד שנות הנישואין המוקדמות, ועכשיו הם מרגישות שכל זה חסר להם..

באותה שנה הייתי ער לחיבוטי הנפש שעוברים על רעייתי. והחלטתי לבדוק בספרי רבותינו, אפשר ואמצא התייחסות מנחמת לחיבוטי רעייתי. חיפשתי פה ושם, ואז נחשפתי לכמה התייחסויות מדהימות שנאמרו על ידי רבותינו זצ"ל, דברים נפלאים, שהיה בכוחם כדי לרומם את מצב רוחה של רעייתי. ולי לגרום לקנאות בה(!)

לדוגמא מה שסיפר הרב שטיינמן זצ"ל על החפץ חיים שאמר לאשתו בזמן שהייתה מטופלת בילדיהם הקטנים, שהיא פטורה מלהתפלל בבית הכנסת בימים נוראים. (הוא בעצמו) הרב שטיינמן (התבטא:

"אמא יהודייה המטפלת בילדיה ובקושי מצליחה לפתוח את המחזור בימי ראש השנה או יום כיפור, אין לה מה לדאוג שחלילה איזו שנה תעבור עליה, אלא אדרבה בזכות המצוה הזאת שמטפלת בילדיה, היא תזכה לשנה טובה!!!")

בהחלט מדהים, ומחזק.

אבל המכה בפטיש, היו דבריו של המשגיח הגדול ר' אליהו לופיאן שהרעיף טללי נוחם על אישה המטופלת בילדים.

וזה מה שאמר ר' אליהו המשגיח הגדול-

"יש לי בקבלה, שהנשים שנמצאות בבית בימים נוראים ומטפלות בילדים הם אינם זקוקות לכל התפלות וכל האווירה שיש בבית הכנסת בשביל שהתפלות שלהם יעלו למעלה, להם יש צינור ישיר עד למעלה עד לכסא הכבוד, ובכמה מלים שיש להם אפשרות לומר ולהתפלל, הם מתקרבים לכסא הכבוד עם כל הצבור שעומד שעות ארוכות ומכתיר ומבקש ומתחנן מאת המלך הקדוש היושב על כסא רם ונישא."

מבהיל הרעיון! מה שקרוי להפוך את הקערה על פיה!

והרב שמשון פינקוס זצ"ל המשיל את תפילת האם היהודייה בראש השנה- יום המלכות, לאישה שזוכה לטפל בילדי המלך, בנסיכים שבבוא העת יונח הכתר על ראשם. המטפלת של ילדי המלך אינה נדרשת להשתתף בטקס ההכתרה, היא עסוקה בתפקיד החשוב ביותר...

נפלא!

נו אמרתי לאשתי, אולי נתחלף? אני אשמור על הילדים בבית בחלק מהתפילות ואת תלכי לבית הכנסת?
אבל היא סירבה.

ומצטרפת לזה נקודה אור נוספת שיש לתת עליה את הדעת.
כשאישה מתפלל בבית כדי לשמור על ילדיה, לא רק שתפילתה קורעת שחקים וכדברי ר' אליהו, היא גם משרה אוירה מרוממת והרגשת קדושה, באותם רגעים שהיא משתפכת בתפילה לעיני ילדיה הקטנים. וזה אכן יסוד בחינוך הילדים, בפרט ילדים רכים, שיונקים את הטעם וההרגשה בימים הנוראים, מתפילת האם "הבודדה" שמשוחחת ומשתפכת עם קונה.

נקודת אור נוספת.
לעומתה, אישה שבוחרת ללכת לבית הכנסת עם הילדים הקטנים, כדי ליהנות מאווירה של תפילה בציבור, וגם שהילדים ירגישו את האווירה, למעשה ההורים מפסידים בנוסף לילדיהם.
ומה שקורה באמת, שהילדים עוברים כמו פינגפונג בין האב לאם, ולעיתים קרובות מפריעים לכל המתפללים, ולא די בכך הם גם מסתובבים חסרי מעש מחוץ לבית הכנסת, ובמקום להרגיש את האווירה (כמו שההורים היו רוצים) הם מחפשים ריגושים, דבר שבהחלט יגרום לקבוע בנפש הילד שבית הכנסת הוא מקום בידור ומגרש משחקים (בר"ה כשהגעתי לתפילת ותיקין התגודדה בפתח קבוצת ילדים במסע לחיפוש ריגושים)..

עוד נקודת אור.
אישה שמתפלל בבית כדי לטפל בילדיה, תפילתה אכן קורעת שערי שמים. אבל במצב שהיא חופשיה (כשלא מטופלת בילדים קטנים או כשיש בייבי סיטר (ובידה ללכת לבית הכנסת לתפילה אחת, בהחלט כדאי שלא תפספס זאת, לתפילת האישה יש כח רב לפעול בשביל בעלה וילדיה "כי נשים מתעוררות יותר בתפילה במניין מאשר גברים, וזה מעורר רחמי שמים יותר גדולים כי תפילת האישה חשובה מאוד."

הציטוט האחרון לא יצא מתחת ידי, אלא מפיו של רבינו מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין!

במענה לשאלת הרב קסלר ממודיעין עילית בזמן הקורונה, כיצד לקיים את תפילות ראש השנה ויום הכיפורים, והועלתה בפני ראש הישיבה הצעה לוותר באותה שנה על עזרות הנשים בבתי הכנסת כדי לרווח את המקום במניין הגברים, אבל ר' גרשון שלל בנחרצות את הרעיון, והתבטא כפי שנכתב בציטוט הנ"ל, ועוד האריך בחשיבות תפילתה של האישה. ולמעשה, הוא לא היה מוכן לשמוע על ביטול עזרת נשים! וכך באמת פעל הרב קסלר). ויש צדדים לכאן ולכאן אם הבעל צריך להתפלל ותיקין כדי לאפשר לאשתו להתפלל במנין השני. אבל העדפתי לא להרחיב)

יה"ר שיתקבלו תפילותינו ותפילות כל עם ישראל ביום הגדול למחילה ולתשובה.